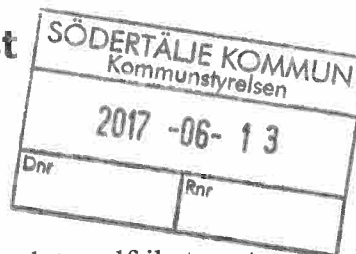

§ 40 Framtida utförare av hemtjänst

Dnr: OMS 17/033

16
KS 20170616

Sammanfattning av ärendet

Beslut togs av kommunfullmäktige (2014-02-03, § 6) att avsluta valfrihetssystemet enligt LOV och istället göra en upphandling av hemtjänstutförare enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). Äldreomsorgsnämnden, omsorgsnämnden och kommundelsnämnderna fick uppdraget att införa den nya modellen för utförande av hemtjänst. Det nya systemet för valfrihet togs i bruk den 1 december 2014. Avtalet med de hemtjänstutförare som upphandlades enligt LOU löpte till november 2016.

En uppföljning av det nya valfrihetssystemet för hemtjänst gjordes under 2016 (beslut KF 2016-10-03, § 149). Förlängning av avtalen tecknades med samtliga utförare. Dessa löper ut i november 2017. Avtalen kan sedan förlängas ytterligare ett år, till och med november 2018.

Eftersom endast ett optionsår av nuvarande avtal med privata utförare av hemtjänst återstår behöver beslut tas avseende det fortsatta utförandet av hemtjänst i Södertälje kommun.

I föreliggande rapport görs en uppdaterad beskrivning av nuläget utifrån den uppföljning som gjordes 2016. Uppföljningen av antalet utförda timmar inom hemtjänsten och nettokostnaderna visar en fortsatt nedåtgående trend. Arbetet med att effektivisera verksamheten i egen regi och att skapa högre rättssäkerhet och kvalitet genom bland annat införande av digital tid- och insatsrapportering pågår. De biståndsbedömda timmarna har sedan 2016 visat en nedåtgående trend.

Mot bakgrund av att Södertälje kommuns modell för hemtjänst uppfyllt de målsättningar som kommunfullmäktige satt upp för verksamheten avser kontoret att nyttja det sista optionsåret i föreliggande avtal. Kontoret föreslår därtill att ny upphandling enligt LOU görs. För att säkerställa att nya avtal tecknats innan det sista optionsåret löper ut behöver en upphandling inledas senast i februari 2018. Arbetet med att förbereda ett kvalitetssäkrat underlag för upphandlingen behöver inledas senast till augusti 2017

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets rapport "Framtida utförande av hemtjänst", daterad 2017-05-09

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-05-09

Justerandes signum 	Anslagsdatum	Utdragsbestyrkande
---	--------------	---

Yrkande

Tage Gripenstam (C), Viveca Rabenius och Andreas Wang Ellefsen (M) yrkar på att:

1. Nämnden uppdrar till förvaltningen att förbereda en återgång till en kvalitetssäkrad hemtjänst med fastställda krav och kriterier enligt lagen om valfrihetssystem (LOV), som kan träda i kraft från november 2018
2. Nämnden bifaller en att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.

Ordföranden yrkar på att nämnden beslutar enligt framskrivet förslag.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Tage Gripenstam (C) m.fl. förslag mot sitt eget och finner att nämnden beslutar enligt ordförandens förslag.

Omsorgsnämndens beslut

1. Nämnden tillstyrker förslaget att ny upphandling av utförare av hemtjänst görs enligt lagen om offentlig upphandling (LOU) utifrån föreslagen fördelningsprincip.
2. Nämnden tillstyrker att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.
3. Nämnden tillstyrker att Kommunstyrelsen fastställer fördelningen mellan hemtjänst som utförs i egen regi och av externa hemtjänstföretag.

Reservation

Tage Gripenstam (C), Viveca Rabenius (L), Siv Bosson (M) och Andreas Wang Ellefsen (M) reserverar sig mot beslutet till förmån för sitt eget och inlämnar skriftlig reservation

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Äldreomsorgsnämnden
KHR
KPR
Akten

Justerandes signum		Anslagsdatum	Utdragsbestyrkande
--------------------	---	--------------	--------------------

Moderaterna
Liberalerna
Kristdemokraterna
Centerpartiet

OMSORGSNÄMNDEN

2017-06-01

RESERVATION/SÄRSKILT YTTRANDE

Ärende 14

Framtida utförande av hemtjänst

Sammanfattning av ärendet

Beslut togs av kommunfullmäktige den 3 februari 2014 att avsluta valfrihetssystemet enligt LOV och istället göra en upphandling av hemtjänstutförare enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). Äldreomsorgsnämnden, omsorgsnämnden och kommundelsnämnderna fick uppdraget att införa den nya modellen för utförande av hemtjänst.

Under 2016 gjordes en uppföljning av den nya modellen för hemtjänst och beslut togs i kommunfullmäktige i oktober. Förlängning av avtalen tecknades med samtliga utförare. Dessa löper ut i november 2017. Avtalen kan förlängas ytterligare ett år, till och med november 2018. Kontoret föreslår att en ny upphandling enligt LOU görs och att en upphandling inleds senast i februari 2018.

Kontoret föreslår att andelen timmar som tillfaller egen regi ligger i ett spann om 40-55 procent och att spannet 60-45 procent konkurrensutsätts. Kommunstyrelsen föreslås bestämma den procentuella fördelningen mellan egen regi och externa leverantörer av hemtjänst. Två externa leverantörer föreslås få 4-6 procent, en leverantör 9-12 procent och två leverantörer 14-18 procent beroende på vilket beslut som tas av kommunstyrelsen.

Alliansens bedömning

När beslut togs i kommunfullmäktige att avsluta Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten reserverade sig samtliga allianspartier mot beslutet. Alliansen slog vakt om de äldres rätt att välja utförare av stöd och service i hemmet, som med den nya modellen kraftigt inskränktes.

Nu står vi återigen inför ett ställningstagande om hur framtidens hemtjänst ska utföras i Södertälje kommun för våra äldre invånare. Förslaget från förvaltningen är en upphandling enligt LOU och att Södertälje kommun utför hemtjänst i egen regi mellan 40-55 procent och externa leverantörer 60-45 procent, beroende på vad kommunstyrelsen fastställer för procentdelning.

Alliansen står fortsatt fast vid vårt tidigare ställningstagande att LOV ska vara gällande i Södertälje. Eftersom vi sätter brukaren i centrum vill vi att förvaltningen förbereder ett återinförande av

LOV inom hemtjänsten senast i november 2018, till skillnad från den styrande trion som vill fortsätta på den inslagna vägen med LOU. Samtidigt är vi tydliga med att det krävs en kvalitetssäkring och en gedigen kravlista vid certifiering av hemtjänstföretag. För att minimera risken för att oegentligheter ska uppstå vill vi inrätta en oberoende kvalitetsenhet.

Därutöver kan Alliansen konstatera att med en fortsatt modell med LOU innebär det att varje utförarens andel är låst av en procentsats och oavsett hur bra tjänsten utförs kan inte den leverantören få fler brukare om procentsatsen är nådd. Det är varken bra för brukaren eller utföraren. Därtill innebär modellen att det inte är möjligt för nya företag att bli utförare, eftersom utförarna är bestämda i upphandlingen.

Detta sammantaget gör att vi föreslår att Södertälje kommun bör förbereda en återgång till Lagen om valfrihetssystem (LOV), som kan träda i kraft senast i november 2018 när nuvarande avtal, inklusive förlängningar, löper ut. Detta arbete ska naturligtvis ske parallellt med inrättandet av den oberoende kvalitetsenhet, som vi föreslagit i vår gemensamma Mål- och budgethemställan för 2017.

Alliansens yrkande

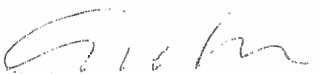
Äldreomsorgsnämnden/omsorgsnämnden

1. Nämnden uppdrar till förvaltningen att förbereda en återgång till en kvalitetssäkrad hemtjänst med fastställda krav och kriterier enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV), som kan träda i kraft från och med november 2018.
2. Nämnden bifaller att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.

Då vi inte fick gehör för vårt yrkande reserverar vi oss (M), (L) och (C) mot äldreomsorgsnämndens beslut respektive avger ett särskilt yttrande (KD).

Södertälje den 1 juni 2017

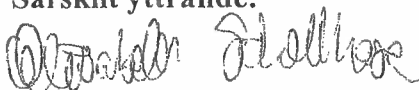
Reservation:

Andreas Wang Ellefsen (M)

Viveca Rabenius (L)

Tage Gripenstam (C)

Särskilt yttrande:

Elisabeth Schellhase (KD)

§ 48 Framtida utförare av hemtjänst

Dnr: 17/015

Sammanfattning av ärendet

Beslut togs av kommunfullmäktige (2014-02-03, § 6) att avsluta valfrihetssystemet enligt LOV och istället göra en upphandling av hemtjänstutförare enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). Äldreomsorgsnämnden, omsorgsnämnden och kommundelsnämnderna fick uppdraget att införa den nya modellen för utförande av hemtjänst. Det nya systemet för valfrihet togs i bruk den 1 december 2014. Avtalet med de hemtjänstutförare som upphandlades enligt LOU löpte till november 2016.

En uppföljning av det nya valfrihetssystemet för hemtjänst gjordes under 2016 (beslut KF 2016-10-03, § 149). Förlängning av avtalen tecknades med samtliga utförare. Dessa löper ut i november 2017. Avtalen kan sedan förlängas ytterligare ett år, till och med november 2018.

Eftersom endast ett optionsår av nuvarande avtal med privata utförare av hemtjänst återstår behöver beslut tas avseende det fortsatta utförandet av hemtjänst i Södertälje kommun.

I föreliggande rapport görs en uppdaterad beskrivning av nuläget utifrån den uppföljning som gjordes 2016. Uppföljningen av antalet utförda timmar inom hemtjänsten och nettokostnaderna visar en fortsatt nedåtgående trend. Arbetet med att effektivisera verksamheten i egen regi och att skapa högre rättssäkerhet och kvalitet genom bland annat införande av digital tid- och insatsrapportering pågår. De biståndsbedömda timmarna har sedan 2016 visat en nedåtgående trend.

Mot bakgrund av att Södertälje kommuns modell för hemtjänst uppfyllt de målsättningar som kommunfullmäktige satt upp för verksamheten avser kontoret att nyttja det sista optionsåret i föreliggande avtal. Kontoret föreslår därtill att ny upphandling enligt LOU görs. För att säkerställa att nya avtal tecknats innan det sista optionsåret löper ut behöver en upphandling inledas senast i februari 2018. Arbetet med att förbereda ett kvalitetssäkrat underlag för upphandlingen behöver inledas senast till augusti 2017.

Beslutsunderlag

Social- och omsorgskontorets rapport "Framtida utförande av hemtjänst", daterad 2017-05-09

Social- och omsorgskontorets tjänsteskrivelse, daterad 2017-05-09

Skrivelse från Vänsterpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet – Framtida utförare av hemtjänst, protokollsbilaga § 48A

Yrkande

Ordföranden yrkar på att nämnden ska besluta att:

1. Nämnden tillstyrker förslaget att ny upphandling av utförare av hemtjänst görs enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).
2. Nämnden tillstyrker att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.

Justerandes signum 	Anslagsdatum	Utdragsbestyrkande
---	--------------	--------------------

3. Nämnden tillstyrker att Kommunstyrelsen fastställer såväl antal leverantörer som ska upphandlas som storleken av hemtjänstuppslaget som ska utföras hemtjänst i egen regi respektive av de olika leverantörerna

Mats Dahl (M) yrkar för Moderaternas räkning att äldreomsorgsnämnden ska besluta:

1. Nämnden uppdrar till förvaltningen att förbereda en återgång till en kvalitetssäkrad hemtjänst med fastställda krav och kriterier enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV), som kan träda i kraft från och med november 2018.
2. Nämnden bifaller att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.

Propositionsordning

1. Ordföranden ställer Mats Dahls (M) förslag till beslutspunkt 1. Mot ordförandens förslag till beslutspunkt 1. Och finner att nämnden beslutar enligt ordförandens förslag.
2. Ordföranden ställer sitt förslag till beslutspunkt 2. mot Mats Dahls (M) förslag till beslutspunkt 2. och finner att nämnden beslutar enligt ordförandens förslag.
3. Ordföranden frågar om nämnden kan besluta enligt SVMPS förslag till beslutspunkt 3. och finner att nämnden gör så.

Äldreomsorgsnämndens beslut

1. Nämnden tillstyrker förslaget att ny upphandling av utförare av hemtjänst görs enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).
2. Nämnden tillstyrker att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.
3. Nämnden tillstyrker att Kommunstyrelsen fastställer såväl antal leverantörer som ska upphandlas som storleken av hemtjänstuppslaget som ska utföras hemtjänst i egen regi respektive av de olika leverantörerna

Reservation

Mats Dahl (M) och Birgitta Hammarlöf reserverar sig till förmån för sitt eget förslag och inlämnar skriftlig reservation, protokollsbilaga § 48B

Särskilda yttranden

Ordföranden lämnar in ett särskilt yttrande i ärendet, protokollsbilaga § 48 C

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Omsorgsnämnden

KPR

KHR

Akten

Justerandes signum 	Anslagsdatum	Utdragsbestyrkande
---	--------------	--------------------

2017-05-30

Kommunalrådskansliet
Socialdemokraterna
Miljöpartiet
Vänsterpartiet

Kommunstyrelsen

Ärende 14 Framtida utförare av hemtjänst

Avtalstiden för den pågående upphandlingen av hemtjänstutförare inklusive optionsår löper ut i november 2018. Nämnden har därför att ta ställning till hur hemtjänsten i Södertälje kommun ska utföras efter denna tidpunkt.

Social- och omsorgskontoret har tagit fram en rapport med beskrivning av nuläge daterad 170509 som underlag för beslut. Kontoret konstaterar att modellen för hemtjänst uppfyllt de målsättningar som kommunfullmäktige satt upp. LOU är alltså en väl fungerande upphandlingsmodell. Vi tillstyrker att en upphandling görs och att LOU används vid upphandlingen.

När det gäller antal leverantörer belyser tjänsteskrivelsen bara fördelningen med fem externa leverantörer förutom egen regi. Vi tycker inte detta är tillräckligt, även ett par alternativ med annat antal leverantörer bör belysas innan kommunstyrelsen fattar beslut. Om man till exempel väljer fyra externa leverantörer så kan dessa få en större procentuell andel av hemtjänstuppslaget vilket kontoret rekommenderar. Vi rekommenderar dessutom att egen regi får minst 50 % av hemtjänstuppslaget.

Eftersom kommunstyrelsen först har att besluta om antal externa leverantörer och alternativ inte finns redovisade i rapporten kan vi inte nu ta ställning till några fördelningsintervall. Vi vill därför inte ta ställning till fördelningsförslaget utan överlåter det till kommunstyrelsen när de först beslutat om antal externa utförare.

Förslag till beslut

1. Nämnden tillstyrker att en ny upphandling av utförare av hemtjänst görs enligt lagen om offentlig upphandling (LOU).
2. Nämnden tillstyrker att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.
3. Nämnden tillstyrker att kommunstyrelsen fastställer såväl antal leverantörer som ska upphandlas som storleken av hemtjänstuppslaget som ska utföras hemtjänst i egen regi respektive av de olika leverantörerna.

Vänsterpartiet

Protokollsbilaga 48C

Särskilt yttrande: Upphandling hemtjänst

Vår grundsyn är att välfärd som finansieras av skattemedel inte är en marknad där vinstintresse, skatteupplägg mm ska styra. Vinster ska huvudsakligen återinvesteras i berörd verksamhet. Inom välfärden ska alltid kvalitet och likvärdighet stå i centrum. Fördelningen av välfärdens resurser ska styras efter behov. Ytterligare en central princip är att skattemedel ska användas till just den verksamhet de är avsedda för.

Vänsterpartiet ser positivt på s.k. SVB-bolag, kooperativ och andra idéburna aktörer som inte har vinstintresse som drivkraft och där anställda och brukare har avgörande inflytande.

En majoritet av medborgarna i Sverige är för en mångfald av aktörer inom välfärdssektorn men mot att vinster plockas ut ur välfärdssektorn.

För Vänsterpartiet är den enskilda individen som behöver samhällets stöd för att klara sitt dagliga liv det viktigaste. Vänsterpartiet utgår från den enskildes behov av stöd därför anser vi att kvalitetskriterier vid upphandling ska vara så höga att medborgarens trygghet garanteras. Vänsterpartiet utgår även från individens möjlighet till valfrihet utifrån sina behov för ett bra liv oavsett om det är på ett vård- och omsorgsboende eller inom hemtjänsten.

Vi konstaterar att dagens modell möjliggjort en rimlig tillsyn och kontroll efter det katastrofala införandet av LOV i Södertälje. Kvar står dock att systemet med fritt vinstuttag ur välfärdsystemen urholkar framtidens äldreomsorger

Vänsterpartiet ser att kommunens huvuduppgift är att utveckla kvalitet och valfrihet vid valet av tjänster i den kommunala verksamheten och inte enbart begränsas till val av utförare

Vänsterpartiet anser att egen regi bör vara huvudalternativet med minst samma andel som i dag (55 %). En andel ska vid upphandling alltid reserveras för företag som inte baseras på vinstintresset som exempelvis s.k. SVB-företag, kooperativ, löntagarägda företag och idéburna aktörer och ges vid upphandling förtur framför rent vinstdrivande företag

I upphandlingskriterierna anser Vänsterpartiet att ska det vara tydligt och självklart att delade turer inte ska ske för att tillförsäkra anställda rimliga arbetsvillkor oavsett arbetsgivare.

En kommunmedborgare ska alltid garanteras det kommunala alternativet om den så begär
Vid ev. upphandling ska vinstuttaget begränsas till en rimlig nivå

Södertälje 31 maj 2017

Kerstin Pettersson
Birgitta Johansson

Moderaterna
Liberalerna
Kristdemokraterna
Centerpartiet

Protokollsbilaga 48B

ÄLDREOMSORGSNÄMNDEN
2017-05-30

RESERVATION/SÄRSKILT YTTRANDE

Ärende 14

Framtida utförande av hemtjänst

Sammanfattning av ärendet

Beslut togs av kommunfullmäktige den 3 februari 2014 att avsluta valfrihetssystemet enligt LOV och istället göra en upphandling av hemtjänstutförare enligt LOU (Lagen om offentlig upphandling). Äldreomsorgsnämnden, omsorgsnämnden och kommundelsnämnderna fick uppdraget att införa den nya modellen för utförande av hemtjänst.

Under 2016 gjordes en uppföljning av den nya modellen för hemtjänst och beslut togs i kommunfullmäktige i oktober. Förlängning av avtalen tecknades med samtliga utförare. Dessa löper ut i november 2017. Avtalen kan förlängas ytterligare ett år, till och med november 2018. Kontoret föreslår att en ny upphandling enligt LOU görs och att en upphandling inleds senast i februari 2018.

Kontoret föreslår att andelen timmar som tillfaller egen regi ligger i ett spann om 40-55 procent och att spannet 60-45 procent konkurrensutsätts. Kommunstyrelsen föreslås bestämma den procentuella fördelningen mellan egen regi och externa leverantörer av hemtjänst. Två externa leverantörer föreslås få 4-6 procent, en leverantör 9-12 procent och två leverantörer 14-18 procent beroende på vilket beslut som tas av kommunstyrelsen.

Alliansens bedömning

När beslut togs i kommunfullmäktige att avsluta Lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänsten reserverade sig samtliga allianspartier mot beslutet. Alliansen slog vakt om de äldres rätt att välja utförare av stöd och service i hemmet, som med den nya modellen kraftigt inskränktes.

Nu står vi återigen inför ett ställningstagande om hur framtidens hemtjänst ska utföras i Södertälje kommun för våra äldre invånare. Förslaget från förvaltningen är en upphandling enligt LOU och att Södertälje kommun utför hemtjänst i egen regi mellan 40-55 procent och externa leverantörer 60-45 procent, beroende på vad kommunstyrelsen fastställer för procentdelning.

Alliansen står fortsatt fast vid vårt tidigare ställningstagande att LOV ska vara gällande i Södertälje. Eftersom vi sätter brukaren i centrum vill vi att förvaltningen förbereder ett återinförande av

LOV inom hemtjänsten senast i november 2018, till skillnad från den styrande trion som vill fortsätta på den inslagna vägen med LOU. Samtidigt är vi tydliga med att det krävs en kvalitetssäkring och en gedigen kravlista vid certifiering av hemtjänstföretag. För att minimera risken för att oegentligheter ska uppstå vill vi inrätta en oberoende kvalitetsenhet.

Därutöver kan Alliansen konstatera att med en fortsatt modell med LOU innebär det att varje utförarens andel är låst av en procentsats och oavsett hur bra tjänsten utförs kan inte den leverantören få fler brukare om procentsatsen är nådd. Det är varken bra för brukaren eller utföraren. Därtill innebär modellen att det inte är möjligt för nya företag att bli utförare, eftersom utförarna är bestämda i upphandlingen.

Detta sammantaget gör att vi föreslår att Södertälje kommun bör förbereda en återgång till Lagen om valfrihetssystem (LOV), som kan träda i kraft senast i november 2018 när nuvarande avtal, inklusive förlängningar, löper ut. Detta arbete ska naturligtvis ske parallellt med inrättandet av den oberoende kvalitetsenhet, som vi föreslagit i vår gemensamma Mål- och budgethemställan för 2017.

Alliansens yrkande

Äldreomsorgsnämnden/omsorgsnämnden

1. Nämnden uppdrar till förvaltningen att förbereda en återgång till en kvalitetssäkrad hemtjänst med fastställda krav och kriterier enligt Lagen om valfrihetssystem (LOV), som kan träda i kraft från och med november 2018.
2. Nämnden bifaller att en översyn av ersättningsmodellen genomförs.

Då vi inte fick gehör för vårt yrkande reserverar vi oss (M), (L) och (KD) mot äldreomsorgsnämndens beslut respektive avger ett särskilt yttrande (C).

Södertälje den 30 maj 2017

Reservation:

Mats Dahl (M)

Nils-Gunnar Lindh (L)

Ingrid Ahlman (KD)

Särskilt yttrande:

Karin Halldin (C)